

KÖNYVVIZSGÁLÓI KÖZFELÜGYELETI HATÓSÁG

**Beszámoló
a könyvvizsgálói közfelügyeleti
feladatokat ellátó hatóság
2023. évi tevékenységéről**

**PÉNZÜGYMINISZTERIUM
2024.**

PÉNZÜGYMINISZTERIUM
SZÁMVITELI ÉS KÖZFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY

Cím: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
Postacím: 1369 Budapest, Postafiók 481.
Telefon: 06-1-896-7860
E-mail: kozfelugyelet@pm.gov.hu
Web: www.kormany.hu

Tartalomjegyzék

1. Könyvvizsgálói közfelügyelet Magyarországon.....	4
1.1. Bevezetés.....	4
1.2. A könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat ellátó hatóság.....	4
1.3. A közfelügyeleti rendszer célja és finanszírozása.....	4
2. A közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálói piac bemutatása	5
3. A közfelügyeleti hatóság által végrehajtott feladatok bemutatása.....	7
3.1. A közfelügyeleti hatóság feladatai.....	7
3.2. Jogalkotási feladatok bemutatása	9
4. Minőségellenőrzés.....	11
4.1. A közfelügyeleti hatóság által lefolytatható ellenőrzések bemutatása	11
4.2. A kockázat alapú kiválasztás módszertana a minőségellenőrzési eljárásban	14
4.3. A minőségellenőrzési eljárás folyamata, annak részelemei	17
4.3.1. A helyszíni ellenőrzés lefolytatásának általános szabályai.....	18
4.3.2. Zárójelentés	18
4.3.3. A minőségellenőrzés eredménye	19
4.4. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése	20
4.4.1. Az egyedi minőségellenőrzések eredménye.....	20
4.4.2. A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek közzététele	21
4.4.3. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során vizsgált területek	22
4.4.4. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során feltárt súlyos hiányosságok.....	24
4.5. Cégszintű minőségellenőrzések.....	30
4.5.1. A cégszintű minőségellenőrzések alakulása	30
4.5.2. A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzététele	31
4.5.3. A cégszintű minőségellenőrzések során vizsgált területek	31
4.5.4. A cégszintű minőségellenőrzések során tapasztalt hiányosságok	32
5. Jogorvoslati eljárások	35
5.1. Másodfokú hatósági eljárások.....	35

5.2. Peres eljárások	35
6. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők érdekét veszélyeztető helyzet észlelése	37
7. A közfelügyeleti rendszer részelemeinek vizsgálata és értékelése.....	38
7.1. A Kamara által lefolytatott minőségellenőrzések kapcsán tett megállapítások	38
7.2. A Kamara fegyelmi eljárásai kapcsán tett megállapítások.....	39
8. Könyvvizsgálói minősítések, igazolások, engedélyek	41
8.1 Minősítés megszerzésére irányuló eljárások	41
8.2. Minősítés visszavonására irányuló eljárások	41
8.3. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolás és engedély megszerzésére, valamint igazolás és engedély visszavonására irányuló eljárások	42
8.4. Bank jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges igazolás megszerzésére irányuló eljárások	43
9. A Kkt. és az EU rendelet által előírt tájékoztatási kötelezettségek teljesítésének vizsgálata.....	44
9.1. Adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata	44
9.2. Átláthatósági jelentések vizsgálata	44
9.3. Auditbizottsági jelentések vizsgálata	45
9.4. A díjbevételekkel kapcsolatos tájékoztatás vizsgálata	46
10. Kapcsolattartás a könyvvizsgálókkal.....	47
11. Nemzetközi kapcsolatok bemutatása.....	48
Mellékletek:	
1. számú melléklet	51
2. számú melléklet	52

1. Könyvvizsgálói közfelügyelet Magyarországon

1.1. Bevezetés

A könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat ellátó hatóság (a továbbiakban: közfelügyeleti hatóság vagy hatóság) a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Kkt.) előírásai szerint közzéteszi a 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolóját.

1.2. A könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat ellátó hatóság

Magyarországon a könyvvizsgálók közfelügyeletét a közfelügyeleti hatóság látja el. Közfelügyeleti hatósággént a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2012. évi II. törvény, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 149. §-ának c) pontja alapján a pénzügyminiszter került kijelölésre.

A Pénzügyminisztérium szervezetén belül a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat a Pénzügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2023. (I. 13.) PM utasítás 1. melléklet 2. függelék 3.3.1.4. pontja alapján a Számviteli és Közfelügyeleti Főosztály látja el.

1.3. A közfelügyeleti rendszer célja és finanszírozása

A Kkt. előírásai szerint a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer célja, hogy a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlása átlátható, ellenőrizhető és számon kérhető keretek között történjen, és ezen keresztül a közérdek megfelelően érvényesüljön.

A könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer finanszírozása egyrészt az éves állami központi költségvetésből, másrészt – a Kkt. 185. § (4) bekezdése szerinti – a Magyar Könyvvizsgálói Kamara (a továbbiakban: Kamara) által fizetett közfelügyeleti díjból történik. Ezzel biztosítható a 2006/43/EK irányelv alapján a Kkt.-ba átültetett cél teljesülése, mely szerint a közfelügyeleti rendszert oly módon kell finanszírozni, hogy az hatékonyan működjön, valamint, hogy a kamarai tag könyvvizsgálóknak, a könyvvizsgáló cégeknek a rendszer finanszírozásában való részvétele ne eredményezze a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer objektivitásának, pártatlanságának és függetlenségének csorbulását.

2. A közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálói piac bemutatása

Az alábbi táblázat tartalmazza a 2023. december 31. napján hatályos állapotot:

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók megnevezése	2022.12.31.	2023.12.31.
Hitelintézetek	19	16
Befektetési vállalkozások	12	9
Biztosító társaságok	19	19
Tőzsdén jegyzett gazdálkodók	48*	55**
Összesen	98	99

* a tőzsdén jegyzett bank (9 db), biztosító (1 db) és alapkezelő (1 db) ezen a soron került bemutatásra

** a tőzsdén jegyzett bank (11 db), biztosító (1 db) és alapkezelő (1 db) ezen a soron került bemutatásra

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók száma lényegesen nem változott 2022-höz képest. A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók körét az alábbi jogszabályok definiálják:

- a Kkt. 2. § 19. pontja szerint közérdeklődésre számot tartónak minősül az a gazdálkodó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták, illetve, amit külön jogszabály közérdeklődésre számot tartónak minősít,
- a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 6. § (1) bekezdés 62. pontja alapján közérdeklődésre számot tartó hitelintézet a törvény hatálya alá tartozó összes hitelintézet, kivéve a Magyar Nemzeti Bank, az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Magyar Export-Import Bank Zrt.,
- a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 62. § (1) és (4) bekezdése alapján közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősül a szabályozott piacra bevezetett értékpapír kibocsátója (a befektetési jegy kibocsátójának a befektetési alap alapkezelője minősül),

- a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdés 65. pontja alapján közérdeklődésre számot tartónak minősül a biztosító és a viszontbiztosító, kivéve a kisbiztosító és a kölcsönös biztosító egyesület,
- a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 4. § (2) bekezdésének 100. pontja alapján közérdeklődésre számot tartó befektetési vállalkozás a törvény hatálya alá tartozó befektetési vállalkozás, ide nem értve a Magyar Nemzeti Bankot, a Magyar Államkincstárt és az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-t.

3. A közfelügyeleti hatóság által végrehajtott feladatok bemutatása

3.1. A közfelügyeleti hatóság feladatai

A közfelügyeleti hatóság feladatait a Kkt., a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló 28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet (a továbbiakban: NGM rendelet), a Pénzügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2023. (I. 13.) PM utasítás, valamint a hatóság belső Ügyrendje tartalmazza és szabályozza.

A közfelügyeleti hatóság tevékenysége sokrétű és szerteágazó, hatósági, felügyeleti és jogszabály előkészítő kötelezettségén kívül koordináló szerepet tölt be a különböző állami intézmények és a szakmai szervezetek között, továbbá ellátja a nemzetközi kötelezettségeiből adódó egyéb feladatait is.

A közfelügyeleti hatóság:

1. lefolytatja a minőségellenőrzést azoknál a kamarai tag könyvvizsgálóknál, könyvvizsgáló cégeknél, amelyek közérdeklődésre számot tartó gazdálkodókra vonatkozóan végeznek jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet (ideértve a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó bizonyosság nyújtását is) (Kkt. 149. § (2) bekezdés),
2. a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők érdekét veszélyeztető helyzet észlelése esetén megteszi a jogszabályban előírt intézkedéseket (Kkt. 195. § (1) bekezdés),
3. vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer alábbi részelemeit (Kkt. 189. § (1) bekezdés)
  - a) a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésének engedélyezését, a kamarai nyilvántartások vezetését,
  - b) a magyar nemzeti könyvvizsgálati standardok, a Kamara etikai szabályzata, a minőségirányítási standardok, valamint a bizonyosságot nyújtó megbízásokra vonatkozó standardok (a továbbiakban együttesen: szakmai standardok) kialakítását, elfogadását,
  - c) a szakmai továbbképzési rendszer és a minőségbiztosítási rendszer működését és
  - d) a fegyelmi eljárásokat,

4. vizsgálja a könyvvizsgálói tevékenységre, ideértve a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó bizonyosság nyújtására irányuló megbízás időtartama alatti visszahívásról vagy lemondásról szóló kamarai tag könyvvizsgálótól, könyvvizsgáló cégtől, illetve a vállalkozóktól érkező bejelentéseket (Kkt. 46. § (1) bekezdés, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) 155/A. § (2) bekezdés),
5. lefolytatja a minősítésekkel és bank jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatának végzéséhez szükséges igazolással kapcsolatos hatósági eljárásokat (Kkt. 49-52. §),
6. ellenőrzi az átláthatósági jelentések közzétételét (a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről és a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló az 537/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet /a továbbiakban: EU rendelet/ 13. cikke),
7. elbírálja a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges igazolások iránti kérelmeket természetes személyek vonatkozásában (Kkt. 9/G. (1) bekezdés), valamint visszavonja a Kkt. 9/G. (1) bekezdése szerinti igazolásokat (Kkt. 9/L. §),
8. elbírálja a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges engedélyek iránti kérelmeket gazdálkodó szervezetek vonatkozásában (Kkt. 35. §), valamint visszavonja a Kkt. 35. §-a szerinti engedélyeket (Kkt. 41. §),
9. lefolytatja a harmadik országbeli könyvvizsgálók engedélyezési eljárását (Kkt. 69. § (1) bekezdés), és visszavonja a Kkt. 68. § (1) bekezdése szerinti engedélyt (Kkt. 69. § (2) bekezdés),
10. jóváhagyja a Kamara által megalkotott könyvvizsgálati, valamint az átvilágítási megbízásokra, a bizonyosságot nyújtó megbízásokra, a kapcsolódó szolgáltatásokra és a belső minőségirányításra, a könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek belső szervezetére és a könyvvizsgáló munka megszervezésére vonatkozó nemzeti standardokat (Kkt. 4. § (5) bekezdés b) pont),
11. elbírálja a kamarai minőségellenőrzési eljárás során hozott elsőfokú döntés ellen a közfelügyeleti hatósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelmeket (Kkt. 172/A. §).

3.2. Jogalkotási feladatok bemutatása

A közfelügyeleti hatóság 2023. évi jogalkotási feladatai közé tartozott a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és 2013/34/EU irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2464 irányelv (a továbbiakban: CSRD) előírásainak a Kkt.-ba történő átültetése.

A Kkt. módosításával új fogalomként bevezetésre került a törvénybe a fő fenntarthatósági partner, a fenntarthatósági jelentés, a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó bizonyosság nyújtása, valamint a fenntarthatósági bizonyossági dokumentáció fogalma.

A Kkt. módosítása érinti többek között a minősítési eljárást (ideértve a fenntarthatósági minősítés megszerzésének a menetét és követelményrendszerét), a könyvvizsgálói képzést, a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszert, a közfelügyeleti minőségellenőrzés szabályait, a titoktartás és a szakmai szkepticizmusra vonatkozó előírásokat, a függetlenség kérdését, a könyvvizsgálati dokumentációra vonatkozó rendelkezéseket, az írásban benyújtott panaszok nyilvántartására vonatkozó szabályozást, az archiválást, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó tekintetében ellátott jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység különös szabályait, a harmadik országbeli könyvvizsgálóra és a harmadik országbeli könyvvizsgáló gazdálkodóra vonatkozó szabályokat és az ügyfélnyilvántartásra vonatkozó előírásokat.

A fentiekén túl a Kkt. módosítása tartalmaz néhány egyéb, a gyakorlati végrehajtást segítő pontosító, vagy kiegészítő rendelkezést is.

A hatósági ellenőrzések során megállapított intézkedések egyidejű alkalmazásának pontosítása

A Kkt. kiegészült a kamara és a közfelügyeleti hatóság által lefolytatott minőségellenőrzésekkel, valamint a Kkt. 195. § (1) bekezdése szerinti eljárásokkal kapcsolatban meghozható intézkedések párhuzamos – vagyis egyidejűleg több intézkedés – alkalmazásának a lehetőségével.

A Kkt. 195. § (1) bekezdése szerinti eljárással összefüggésben hozott határozatról készített kivonat szabályozása

A Kkt. kiegészült egy olyan rendelkezéssel, mely alapján könyvvizsgálattal érintett gazdálkodó kérelmezheti, hogy a Kkt. 195. § (1) bekezdése szerinti

eljárással összefüggésben hozott határozatról a közfelügyeleti hatóság kivonatot készítsen.

A Kkt. 195. § (1) bekezdése szerinti eljárással összefüggésben hozott határozatról annak érdekében van szükség kivonat készítésére, hogy a gazdálkodó meg tudjon felelni a számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus úton történő letétbe helyezéséről és közzétételéről szóló 11/2009. (IV. 28.) IRM-MeHVM-PM együttes rendelet 3. § (8) bekezdésében foglaltaknak.

4. Minőségellenőrzés

A Kkt. 149. § (2) bekezdése alapján a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek tevékenységét (ideértve a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó bizonyosság nyújtását is) a közfelügyeleti hatóság minőségbiztosítási rendszer keretében folyamatosan ellenőrzi. A minőségellenőrzési eljárás lefolytatására a Kkt.-ban, illetve az NGM rendeletben foglaltak, továbbá a fenti jogszabályokban részletesen nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) előírásai az irányadók.

4.1. A közfelügyeleti hatóság által lefolytatható ellenőrzések bemutatása

1. Minőségellenőrzési eljárás:

A Kkt. 173/B. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a közfelügyeleti hatóságnak legalább 3 évente minőségellenőrzést kell lefolytatni a kamarai tag könyvvizsgálónál, a könyvvizsgáló cégnél, ha az közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóra vonatkozóan végez jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet (ideértve a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó bizonyosság nyújtását is).

Az NGM rendelet 2. §-a alapján a közfelügyeleti hatóság három évnél gyakoribb minőségellenőrzést is elrendelhet, ha a kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég utolsó minőségellenőrzése „nem felelt meg” vagy „megfelelt, megjegyzéssel” eredménnyel zárult, vagy ha azt a könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők vagy a tőkepiacról szóló törvény szerinti befektetők érdekét veszélyeztető helyzet indokolja.

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál könyvvizsgálati tevékenységet végző könyvvizsgálók száma az alábbiak szerint alakult:

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgálók	2021.	2022.	2023.
	(fő)*	(fő)*	(fő)*
Nagyobb méretű könyvvizsgálói <u>hálózatoknál</u> dolgozó könyvvizsgálók száma (legalább 6 fő hitelesítő könyvvizsgáló)	33	24	22
Kis és közepes méretű, <u>hálózatoknál</u> dolgozó könyvvizsgálók száma (2 - 5 fő hitelesítő könyvvizsgáló)	1	6	7

Kis és közepes méretű, <u>magántulajdonú</u> könyvvizsgáló cégeknél dolgozó könyvvizsgálók száma	11	8	5
(2 - 5 fő hitelesítő könyvvizsgáló)			
Egyedül dolgozó könyvvizsgálók száma	1	0	2
Összesen:	46	38	36

*A táblázatban szereplő adatok az adott év december 31. napjára vonatkozó állapotot tükrözik.

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál könyvvizsgálati tevékenységet végző könyvvizsgáló cégek száma az alábbiak szerint alakult:

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgáló cégek	2021. (cég)*	2022. (cég)*	2023. (cég)*
Nagyobb méretű könyvvizsgálói <u>hálózatokhoz tartozó</u> könyvvizsgáló cégek száma	6	4	4
(legalább 6 fő hitelesítő könyvvizsgáló)			
Kis és közepes méretű, <u>hálózatokhoz tartozó</u> könyvvizsgáló cégek száma	2	3	3
(2 - 5 fő hitelesítő könyvvizsgáló)			
Kis és közepes méretű, <u>magántulajdonú</u> könyvvizsgáló cégek száma	8	6	4
(2 - 5 fő hitelesítő könyvvizsgáló)			
Összesen:	16	13	11

*A táblázatban szereplő adatok az adott év december 31. napjára vonatkozó állapotot tükrözik.

2. Rendkívüli minőségellenőrzési eljárás:

A Kkt. 173/B. § (4) bekezdése alapján a közfelügyeleti hatóságnak rendkívüli minőségellenőrzést kell lefolytatni, ha azt:

- a Kamara fegyelmi megbízottja, fegyelmi bizottsága, szakértői bizottsága kezdeményezi,
- a kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég saját magával szemben kezdeményezi,
- a közfelügyeleti hatóság kezdeményezi.

A rendkívüli minőségellenőrzési eljárás lefolytatására a minőségellenőrzési eljárásokra vonatkozó jogszabályi előírások az irányadók.

A közfelügyeleti hatóságnak 2023. évben is kiemelt feladata volt a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók, illetve könyvvizsgáló cégek – éves minőségellenőrzési terven alapuló – minőségellenőrzési eljárásainak lefolytatása.

3. Az alábbi táblázatok összefoglalva mutatják be a közfelügyeleti hatóság által 2023. évben végrehajtott minőségellenőrzések és célvizsgálatok számát, illetve azok alakulását:

Minőségellenőrzési eljárás és célvizsgálat megnevezése	Kamarai tag könyvvizsgáló (fő)
Terv szerinti minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgálók száma:	20
Bíróság ítélete alapján ismételt minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgálók száma:	0
Rendkívüli minőségellenőrzési eljárásra kijelölt könyvvizsgálók száma:	0
Tervből törölt könyvvizsgálók száma: (szüneteltetés, törlés, egyéb ok miatt)	1
A Kkt. 195. § (1) bekezdésében foglalt eljárás - célvizsgálat	3
Minőségellenőrzésre és célvizsgálatra kijelölt könyvvizsgálók száma összesen:	22
Ebből a közfelügyeleti hatóság által:*	
- lefolytatott és határozattal lezárt terv szerinti minőségellenőrzések száma:	19
- lefolytatott és határozattal lezárt ismételt minőségellenőrzések száma:	0
- lefolytatott és határozattal lezárt célvizsgálat száma:	3
- lefolytatott és határozattal lezárt rendkívüli minőségellenőrzések száma:	0
Kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzésének és célvizsgálatának száma összesen:	22

* A közfelügyeleti hatóság 2023. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételekor hatályos állapot szerint.

Minőségellenőrzési eljárás és célvizsgálat megnevezése	Könyvvizsgáló cég (cégek száma)
Terv szerinti minőségellenőrzésre kijelöltek száma:	6
Bíróság ítélete alapján ismételt minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgáló cégek száma:	0
Rendkívüli minőségellenőrzési eljárásra kijelölt könyvvizsgáló cégek száma:	0
Tervből törölt könyvvizsgáló cégek száma: (szüneteltetés, törlés, egyéb ok miatt)	0
A Kkt. 195. § (1) bekezdésében foglalt eljárás - célvizsgálat	2
Minőségellenőrzésre és célvizsgálatra kijelölt könyvvizsgáló cégek száma összesen:	8
Ebből a közfelügyeleti hatóság által:*	
- lefolytatott és határozattal lezárt terv szerinti minőségellenőrzések száma:	6
- lefolytatott és határozattal lezárt ismételt minőségellenőrzések száma:	0
- lefolytatott és határozattal lezárt célvizsgálat száma:	2
- lefolytatott és határozathozatal előtt álló terv szerinti minőségellenőrzések száma:	0
- lefolytatott és határozathozatal előtt álló ismételt minőségellenőrzés száma:	0
Könyvvizsgáló cégek minőségellenőrzésének és célvizsgálatának száma összesen:	8

* A közfelügyeleti hatóság 2023. évi tevékenységéről szóló éves beszámoló közzétételekor hatályos állapot szerint.

4.2. A kockázat alapú kiválasztás módszertana a minőségellenőrzési eljárásban

A kamarai tag könyvvizsgálóknál, illetve könyvvizsgáló cégeknél lefolytatandó minőségellenőrzési eljárások tervezése háromszintű, kockázat alapú kiválasztási folyamat alapján történik:

- 1. szint:** kamarai tag könyvvizsgáló/könyvvizsgáló cég kijelölése
- 2. szint:** könyvvizsgálati megbízás(ok) kijelölése
- 3. szint:** a minőségellenőrzés fókusz területeinek kijelölése a kiválasztott könyvvizsgálati megbízáson belül

1. szint: kamarai tag könyvvizsgáló/könyvvizsgáló cég kijelölése

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég a Kkt. 67/A. § (4) bekezdése alapján köteles december 31-ig tájékoztatni a közfelügyeleti hatóságot a december 31-én hatályban lévő, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóval kötött jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozó megbízásairól.

A beküldött adatszolgáltatás alapján a közfelügyeleti hatóság az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a Kkt. 173/B. § (1) bekezdése szerinti minimális előírás (3 év) betartása,
- az előző évi minőségellenőrzési eljárás során elért eredmény (NGM rendelet 2. §-a),
- a közfelügyeleti hatósághoz beérkező bejelentések,
- egyéb forrásból származó információk (pl. tőzsdei közzétételek, média),
- első közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálói megbízás,
- újonnan alapított könyvvizsgáló cég.

A fent bemutatott szempontok mérlegelését követően a közfelügyeleti hatóság a minőségellenőrzési tervében rögzíti azon kamarai tag könyvvizsgálókat, illetve könyvvizsgáló cégeket, amelyeknél az adott évben minőségellenőrzési eljárást kíván lefolytatni.

Az elkészült minőségellenőrzési tervet a közfelügyeleti hatóság a Kkt. 173/B. § (3a) bekezdése alapján minden év március 31-ig nyilvánosságra hozza a kormányzati portálon.

<http://ngmszakmaiteruletek.kormany.hu/konyvvizsgaloi-kozfelugyeleti-hatosag>

2. szint: könyvvizsgálói megbízás(ok) kijelölése

A közfelügyeleti hatóság a kamarai tag könyvvizsgáló könyvvizsgálói megbízásainak előzetes elemzését követően, az alábbi szempontok mérlegelésével dönt az ellenőrizendő könyvvizsgálói megbízásokról:

- könyvvizsgálói megbízás mérete, tőzsdei cég esetén a piaci kapitalizáció,
- könyvvizsgálói megbízáson töltött munkaórák száma,
- könyvvizsgálói díj és a könyvvizsgáló által eltöltött munkaórák számának aránya,
- korábbi minőségellenőrzési eljárásokból származó tapasztalatok,
- a könyvvizsgálói ügyfél külföldi tőzsdén való jegyzése,

- új gazdálkodó a tőzsdén,
- átfogó iparági „problémák”,
- könyvvizsgáló cég ügyfélösszetétele (rendelkezik-e megfelelő iparági tapasztalattal a könyvvizsgáló cég),
- tőzsdei közzétételek,
- a közfelügyeleti hatósághoz érkező bejelentések,
- a könyvvizsgálati ügyfél tevékenységének összetettsége, illetve egyéb jellemzői,
- konszolidált pénzügyi kimutatások, IFRS pénzügyi kimutatások,
- a könyvvizsgálati ügyfél pénzügyi nehézségei,
- a könyvvizsgálati ügyfél által bonyolított jelentős tranzakciók (pl. felvásárlás, összeolvadás),
- a könyvvizsgálati ügyfélnek kibocsátott korábbi könyvvizsgálati vélemény fajtája/figyelemfelhívó záradék,
- könyvvizsgáló váltás/első könyvvizsgálati év.

A közfelügyeleti hatóság a kamarai tag könyvvizsgálót a minőségellenőrzésre kiválasztott megbízásokról a Kkt. 173/B. § (8a) bekezdésének megfelelően 8 nappal a helyszíni vizsgálat előtt értesíti. A közfelügyeleti hatóság a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgáló közérdeklődésre számot tartó gazdálkodótól kapott könyvvizsgálati megbízása mellett a nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodótól kapott könyvvizsgálati megbízásait is kijelölheti minőségellenőrzésre.

3. szint: a minőségellenőrzés fókusz területeinek kijelölése a kiválasztott könyvvizsgálati megbízáson belül

Az egyes könyvvizsgálati megbízásokon belül történő fókuszterületek kiválasztása közvetlenül a helyszíni minőségellenőrzéseket megelőző felkészülés során, illetve a helyszíni minőségellenőrzés végrehajtása során történik. Jellemzően az alábbi könyvvizsgálati területek kerülnek a minőségellenőrzések fókuszába:

- a könyvvizsgáló csalással kapcsolatos megállapításai,
- kockázatelemzés, könyvvizsgálói kockázat becslések,
- lényegesség meghatározása,
- kontroll folyamatok felmérése, tesztelése, értékelése,
- elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékok beszerzése,
- szakértők alkalmazása,
- kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók,
- vállalkozás folytatásának elve, fordulónap utáni események,
- pénzügyi beszámolók és közzétételek megfelelősége,

- konszolidációs könyvvizsgálat,
- belső minőségellenőr alkalmazása (tőzsdén jegyzett könyvvizsgálati ügyfelek esetében kötelező).

4.3. A minőségellenőrzési eljárás folyamata, annak részelemei

A közfelügyeleti hatóság az ellenőrzésre kiválasztott részére a helyszíni ellenőrzés előtt 8 nappal értesítést küld. Az értesítő levél kiküldése előtt a hatóság képviselője telefonon, elektronikus levélben előzetesen egyeztet az ellenőrzöttel az ellenőrzés helyszínéről és időpontjáról.

A minőségellenőrzésre kiválasztott kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég részére küldött értesítésnek tartalmaznia kell:

- az eljárás tárgyát, iktatási számát, az eljárás megindításának napját és az adott ügyfajta irányadó ügyintézési határidőt, az ügyintézési határidőbe be nem számító időtartamokat, az ügyintéző nevét és hivatali elérhetőségét,
- tájékoztatást az iratokba való betekintés és a nyilatkozattétel lehetőségéről,
- hivatalból indult eljárásban az erre történő utalást, kérelemre indult eljárásban a kérelmező nevét,
- a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nevét, nyilvántartási számát, az eljárás lefolytatására kijelölt ellenőr, illetve ellenőrök (a továbbiakban: ellenőr) és közreműködő azonosítási adatait,
- a minőségellenőrzés alá vont megbízások megnevezését és a vizsgált időszakot, könyvvizsgáló cég esetén azt is, hogy a minőségellenőrzés a belső minőségellenőrzési rendszer értékelésére terjed ki, melynek során az egyes megbízások minőségellenőrzésének eredményét is figyelembe kell venni,
- az ellenőrzés dátumát, és helyszínét.

A kamarai tag könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég a tudomásszerzést követően haladéktalanul köteles értesíteni a közfelügyeleti hatóságot abban az esetben, ha az eljárás lefolytatására kijelölt ellenőr vagy közreműködő a Kkt. 173/B. § (6) bekezdése szerinti függetlenségi és összeférhetlenségi követelményeknek nem felel meg.

Az ellenőrnek, a közreműködőnek és az ellenőrzöttnek nyilatkozatot kell tennie a függetlenségi és az összeférhetlenségi követelményeknek való megfelelésről.

Az ellenőr az ellenőrzést a közfelügyeleti hatóság vezetője vagy az általa kijelölt személy által kiadott megbízólevél birtokában folytathatja le. A megbízólevél

tartalmazza az ellenőr(ök) és a közreműködő(k) nevét, azonosító adatait, az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég azonosító adatait, valamint azt, hogy mely időszak tekintetében kell az ellenőrzést lefolytatni.

4.3.1. A helyszíni ellenőrzés lefolytatásának általános szabályai

Az ellenőr az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálótól, könyvvizsgáló cégtől minden olyan iratot, adatot, információt, nyilatkozatot megkérhet, az ellenőrzés alá vont minden olyan munkafolyamatát megvizsgálhatja, amely az ellenőrzés lefolytatásához szükséges. Az ellenőr és a közreműködő az ellenőrzés során jogosult az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég helyiségeibe belépni, iratairól, adathordozóiról, nyilvántartásairól másolatot készíteni, illetve készíttetni.

Az ellenőr a minőségellenőrzést az NGM rendelet 1-2., valamint 6. mellékleteiben szereplő kérdőívek alapján folytatja le.

Az ellenőr a helyszíni vizsgálat befejezésekor jegyzőkönyvet és a könyvvizsgálati dokumentációból másolatban átvett anyagok felsorolását tartalmazó dokumentumjegyzéket készít, melyet mindkét fél aláír. A jegyzőkönyv és a dokumentumjegyzék egy-egy példányát az ellenőrzött is megkapja a helyszínen.

4.3.2. Zárójelentés

A minőségellenőrzésről az ellenőr zárójelentést készít. A zárójelentést a helyszíni ellenőrzés befejezésétől számított tizenöt napon belül kell elkészíteni. A zárójelentést az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek meg kell küldeni. Az ellenőr által készített záró jelentés tartalmazza az ellenőrzött egyedi megbízások értékelését a vizsgált könyvvizsgálóra vonatkozóan. A könyvvizsgáló cég belső minőségellenőrzési rendszerének ellenőrzése esetén a zárójelentés tartalmazza a minőségellenőrzési rendszer értékelését a könyvvizsgáló cégre vonatkozóan. A zárójelentés mellékletét képezi(k) a kérdőív(ek).

Az ellenőr a zárójelentésben az egyedi megbízások ellenőrzése során tapasztalt hiányosságok esetén azok kijavítására, valamint az ellenőrzött által működtetett belső minőségellenőrzési rendszer, illetve alkalmazott minőségellenőrzési eljárások fejlesztésére javaslatot tehet.

A zárójelentésre az átvételétől számított nyolc napon belül az ellenőrzés alá vont könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég írásban észrevételt tehet, amelyet a közfelügyeleti hatósághoz kell benyújtani.

4.3.3. A minőségellenőrzés eredménye

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók egyedi megbízásainak, illetve könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszere minőségellenőrzésének eredménye lehet:

- a) megfelelt,
- b) megfelelt, megjegyzéssel,
- c) nem felelt meg.

A minőségellenőrzés során hozott jogerős határozatban foglalt kötelezettségeket az ellenőrzés alá vont kamarai tag könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása során teljesítenie kell.

A minőségellenőrzéssel összefüggésben – „*megfelelt, megjegyzéssel*” és „*nem felelt meg*” eredmények esetében – a következő intézkedések alkalmazhatók (Kkt. 173/C. § (7) bekezdés):

- kötelezés továbbképzésen való részvételre,
- figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
- kötelezés könyvvizsgálat ismételt elvégzésére vagy a könyvvizsgálói jelentés visszavonására,
- pénzbírság kiszabása (a pénzbírság összege kamarai tag könyvvizsgáló esetén 100 ezer forinttól 100 millió forintig, könyvvizsgáló cég esetén 100 ezer forinttól 500 millió forintig terjedhet),
- a minősítés megvonása,
- jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás (az eltiltás 3 évig terjedhet),
- a felelős személynek és a jogsértés tényének (tartalmának, súlyosságának és időtartamának) a közzététele a közfelügyeleti hatóság által az Egységes Kormányzati Portálon.

Az intézkedések típusának és szintjének meghatározásakor az alábbi körülményeket kell figyelembe venni:

- a) a jogsértés súlyosságát és időtartamát,
- b) a felelősség mértékét,
- c) a pénzügyi lehetőségek mértékét,
- d) az elért nyereség vagy elkerült veszteség összegét,
- e) az eljárásban való együttműködés mértékét,
- f) a könyvvizsgáló cég vagy a kamarai tag könyvvizsgáló által elkövetett korábbi jogsértéseket.

A „megfelelt” eredménnyel zárult minőségellenőrzés esetén a közfelügyeleti hatóság intézkedést nem alkalmaz.

A könyvvizsgáló cég belső minőségellenőrzési rendszerére vonatkozó minőségellenőrzés eredményének minősítésénél figyelembe kell venni a megelőző belső minőségellenőrzési rendszerre vonatkozó minőségellenőrzés óta lefolytatott, az ellenőrzött könyvvizsgáló cégnél alkalmazott, tag vagy vezető tisztségviselő kamarai tag könyvvizsgálók egyedi megbízásai minőségellenőrzésének eredményét.

A közfelügyeleti hatóság a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek „nem felelt meg” eredménnyel zárult minőségellenőrzése esetén annak tényéről, és az alkalmazott intézkedésekről értesíti a Kamarát, a Magyar Nemzeti Bankot, a Budapesti Értéktőzsdét, illetve az érintett egyéb állami szervet. Amennyiben a közfelügyeleti hatóság a minőségellenőrzési eljárás során hozott intézkedésként a könyvvizsgálat ismételt elvégzésére vagy a könyvvizsgálói jelentés visszavonására kötelezi a könyvvizsgálót, úgy erről az intézkedésről az érintett közérdeklődésre számot tartó gazdálkodót is tájékoztatja.

4.4. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése

4.4.1. Az egyedi minőségellenőrzések eredménye

A közfelügyeleti hatóság 2023. évben 20 kamarai tag könyvvizsgálót jelölt ki terv szerinti minőségellenőrzésre. A közfelügyeleti hatóság ebből ténylegesen 19 fő kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzési eljárását folytatta le, tekintettel arra, hogy 1 fő kamarai tag könyvvizsgáló a szükséges engedélyek nélkül bocsátotta ki jelentéseit, így a kibocsátott könyvvizsgálói jelentések visszavonásra kerültek.

Az ellenőrzött 19 fő kamarai tag könyvvizsgáló közül 8 fő „Megfelelt”, 5 fő „Megfelelt, megjegyzéssel”, 6 fő „Nem felelt meg” eredményt ért el.

Minőségellenőrzés során elért eredmények	2022. év (fő)		2023. év (fő)	
Megfelelt	10	48%	8	42%
Megfelelt, megjegyzéssel	7	33%	5	26%
Nem felelt meg	4	19%	6	32%
Összesen	21	100%	19	100%

Ha az egyedi megbízások minőségellenőrzése során alkalmazott, az NGM rendelet 6. számú melléklete szerinti kérdőívben szereplő 1.10., 13.02., 13.05. és 13.09. kérdések bármelyikére „Nem” a válasz, akkor az egyedi megbízás vizsgálatának eredménye „Nem felelt meg”. E mellett amennyiben az „Igen” válaszok aránya az összes válaszhoz viszonyítva 90% vagy a fölötti, akkor az egyedi megbízás minősítése „Megfelelt”, 70% és 90% között a minősítés „Megfelelt, megjegyzéssel”, 70% alatt pedig „Nem felelt meg”.

A Kkt. 173/C. § (5) bekezdése szerint a közfelügyeleti hatóság a zárójelentés és a Kkt. 173/C. § (4) bekezdése szerinti észrevétel alapján határozatot hoz a minőségellenőrzés eredményének minősítéséről, az ellenőrzés alá vont részére a minősítés alapján előírt kötelezettségekről, valamint az indokolt intézkedés alkalmazásáról.

4.4.2. A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek közzététele

A Kkt. 193. § (6) bekezdése alapján a közfelügyeleti hatóság anonimizált módon elkészítette és közzéteszi a határozattal lezárt minőségellenőrzési eljárások eredményét és az eljárásokkal összefüggésben alkalmazott szankciókat tartalmazó táblázatot. A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek közzétételét a beszámoló 1. számú melléklete tartalmazza.

4.4.3. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során vizsgált területek

A minőségellenőrzés során a kiválasztott megbízásokkal összefüggésben a következő területek kerülnek vizsgálatra:

1. Ügyfélkapcsolat és konkrét megbízás elfogadása és megtartása
2. Dokumentáció
3. A könyvvizsgáló csalással összefüggő felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál
4. Jogszabályok és szabályozások figyelembe vétele
5. Kommunikáció az irányítással megbízott személyekkel
6. Tervezés
7. Szolgáltató szervezetet igénybe vevő gazdálkodó egységekre vonatkozó könyvvizsgálati szempontok
8. Hibás állítások értékelése
9. Új megbízás esetén a könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése
10. Könyvvizsgálati bizonyítékok
11. A vállalkozás folytatása
12. Csoport vizsgálat, belső auditorok és szakértők munkájának igénybe vétele
13. Jelentéskészítés
14. Áttekintés, konzultáció és minőségellenőrzés

Az egyedi megbízások 2023. évi közfelügyeleti minőségellenőrzése során leggyakrabban érintett területek és standardok:

A közfelügyeleti hatóság a 2023. évben 19 darab minőségellenőrzést folytatott le, melynek során összesen 129 darab megállapítást tett a könyvvizsgálati dokumentáció és a kibocsátott független könyvvizsgálói jelentések könyvvizsgálati standardoknak és releváns jogszabályi előírásoknak való megfelelőségével összefüggésben.

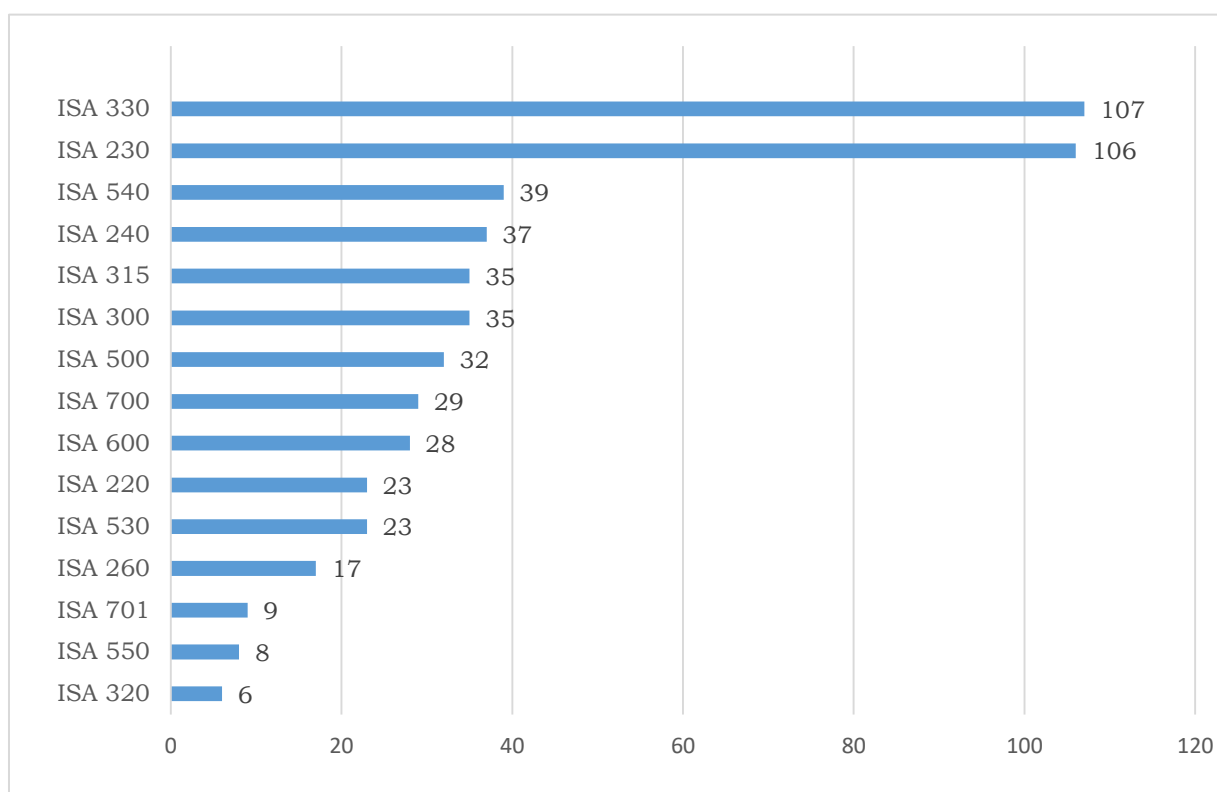
A közfelügyeleti hatóság minőségellenőrzése során alkalmazott kérdőív – illeszkedve a könyvvizsgálati munka szakaszaihoz és folyamatához – 14 darab területre bontva tartalmazza a kérdéseket, illetve a vonatkozó standard és jogszabályi hivatkozásokat.

A 2023. évi minőségellenőrzések során a megállapításokkal kapcsolatban leggyakrabban érintett területek a(z):

- könyvvizsgálati eljárások, dokumentáció,
- könyvvizsgálati bizonyítékok,
- kulcsfontosságú könyvvizsgálati területek (a továbbiakban: KAM),

- közzétételek,
- manuális könyvelési tételek,
- konszolidáció, csoport vizsgálat,
- archiválás,
- belső auditorok és szakértők munkájának igénybevétele,
- tervezés, lényegesség,
- könyvvizsgálói és audit bizottsági jelentés.

A megállapítások alapján a leggyakrabban érintett standardok:

A közfelügyeleti hatóság által a 2023. évben lefolytatott 19 fő kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzése során 20 darab közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó könyvvizsgálati megbízása került kijelölésre. A könyvvizsgálati dokumentációik áttekintése során összesen 129 darab megállapítást tett a közfelügyeleti hatóság, melyből 53 db megállapítás „súlyos” és 76 db megállapítás a „nem súlyos” kategóriába került. A megállapítások leggyakrabban az ISA 330 könyvvizsgálati eljárások végrehajtására és az ISA 230-as könyvvizsgálati dokumentáció összeállítására vonatkozó standardot érintették, tekintettel arra, hogy a legtöbb megállapítás kapcsán nem vagy csak részben talált az ellenőrzés bizonyítékot a tervezett eljárás elegendő és megfelelő végrehajtására.

A közfelügyeleti hatóság 6 fő kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrzési eljárását érintően, 6 darab könyvvizsgálati megbízás esetében adott „nem”

választ a minőségellenőrzési kérdőívben szereplő úgynevezett „vétó” kérdésre, ugyanakkor ezen eljárások eredménye nélkül is „nem felelt meg” eredmény lett volna.

A legtöbb megállapítás a könyvvizsgálati dokumentációval kapcsolatban született, mivel számos esetben nem talált az ellenőrzés bizonyítékot a tervezett eljárás végrehajtására.

4.4.4. Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során feltárt súlyos hiányosságok

A közfelügyeleti hatóság által lefolytatott minőségellenőrzésekből megállapítható, hogy több esetben a könyvvizsgálók nem, vagy nem megfelelően alkalmazták a nemzetközi könyvvizsgálati standardok előírásait.

A közfelügyeleti hatóság a 2023. évi minőségellenőrzések során továbbra is a számviteli becslésekkel, a könyvvizsgálati dokumentáció megfelelőségével, és a könyvvizsgálati bizonyítékokkal kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásokra tett megállapítások voltak a legnagyobb számban.

Az egyedi megbízások 2023. évi közfelügyeleti minőségellenőrzése során leggyakrabban előforduló megállapítások az alábbi területekkel kapcsolatban merültek fel

Könyvvizsgálat eljárásaival és dokumentációval kapcsolatos megállapítások

- A könyvvizsgálati eljárások nem terjedtek ki az alapadatok pontosságának, valamint létezésének ellenőrzésére.
- Az értékvesztés számítási folyamat dokumentálását a könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta, továbbá az arra vonatkozó folyamatba épített kontrollok megismerésére sem készült külön dokumentáció.
- A jelentős kockázatú számlacsoportokhoz kapcsolódó folyamatoknak és kontrolloknak a vonatkozó könyvvizsgálati standardok szerinti megismerésének és dokumentálásának hiánya.
- A könyvvizsgáló nem értékelte az ügyfél által alkalmazott külső szakértők megbízhatóságát, függetlenségét, szakmai kompetenciáját. Az általuk készített riportokat elfogadta és felhasználta a könyvvizsgálat során.
- A könyvvizsgáló nem értékelte az értékvesztés modellben felhasznált adatok teljességét, pontosságát, és az adatok vizsgálata nélkül elfogadta a rendszerben szereplő értékeket.

- A könyvvizsgáló az értékvesztés összegének újrakalkulálása során eltérést azonosított, amely az elhanyagolható hibahatár feletti összeg, de a könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta annak értékelését, hogy az eltérést miért nem tekintette a könyvvizsgáló könyvvizsgálati eltérésnek.
- A könyvvizsgáló a kockázatértékelési dokumentáció alapján a kamatbevételeket lényeges, hiba szempontjából jelentős kockázatnak tekintette, ugyanakkor kapcsolódó csalási kockázatot nem azonosított.
- A könyvvizsgáló által elvégzett eljárások nem állnak összhangban a lényeges hibás állítás jelentős kockázatával, a kapcsolódó folyamatok és belső ellenőrzési pontok dokumentált megértése és tesztelése nem áll rendelkezésre a könyvvizsgálati dokumentációban.
- A könyvvizsgáló az eljárásai során támaszkodott az IT kontrollok hatékony működésére, ugyanakkor az IT kontrollok hatékony működésére vonatkozó eljárást nem hajtott végre a könyvvizsgáló IT szakértője, ezért a könyvvizsgáló által végrehajtott eljárások nem bizonyultak elegendőnek és megfelelőnek az azonosított kockázatokkal összefüggésben.

A pénzügyi kimutatások bemutatásának és közzétételének megfelelősége tárgyában tett megállapítások

- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta annak bemutatását, hogy a kulcsfontosságú területek hogy kerültek kiválasztásra, valamint a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések meghatározására készített munkalapon nem került teljes körűen felsorolásra az összes jelentős kockázat, például a kontrollok vezetés általi felülírásának csalási kockázata kimaradt a KAM megfontolások közül.
- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta a könyvvizsgálati jelentésben nevesített KAM-hoz kapcsolódó eljárások egyértelmű megfeleltetését a könyvvizsgálati dokumentációval, így például az adatok teljességének, pontosságának, relevanciájának és megbízhatóságának vizsgálatát, vagy a fedezetek létezésének vizsgálatát.
- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott olyan munkalapot, mely alapján belátható, hogy a könyvvizsgáló megbizonyosodott arról, hogy az egyedi pénzügyi kimutatások számszakilag egyeznek a kapcsolódó számviteli nyilvántartásokkal vagy levezethetők azokból.
- A könyvvizsgáló dokumentáltan nem kommunikálta az irányítással megbízott személyek felé a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, többek között a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdéseket, a minőségellenőr megjelölését és függetlenségét, a vezetőséggel folytatott a kommunikáció dátumát és terjedelmét.

- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta, hogy a kiegészítő megjegyzésekben bemutatott információk egyeztetése megtörtént a könyvvizsgálati dokumentációban szereplő elvégzett könyvvizsgálati eljárásokhoz.
- A konszolidált pénzügyi kimutatások esetében bemutatásra került egy papír alapú „pipált” beszámoló, ugyanakkor abból nem levezethető, hogy ezen beszámolóhoz kapcsolódó kommentek javításra kerültek vagy sem, illetve, hogy a végleges verzió ellenőrzése megfelelően került elvégzésre illetve dokumentálásra.
- A pénzügyi kimutatás tartalmaz olyan lényeges közzétételt, melyet nem vizsgált a könyvvizsgáló, azokra nem tartalmaz a könyvvizsgálati dokumentáció további tesztelési eljárásokat.
- A könyvvizsgáló a könyvvizsgálathoz kapcsolódó megállapításai során nem kommunikálta írásban az auditbizottságnak címzett jelentésben azon szakértői észrevételeket, amelyek a könyvvizsgált pénzügyi kimutatások esetében lényegesek lehetnek.
- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta, hogy a könyvvizsgáló hogyan ellenőrizte, hogy az összehasonlító adatok a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek szerint kerültek összeállításra és azok megegyeznek az előző időszakban bemutatott adatokkal, illetve a számviteli politika változása esetén helyesen mutatták-e be annak hatását.
- Az IFRS módosító tételek esetében nem került sor olyan részletes vizsgálatra, mely a módosító tételek pontosság és teljesség állítások könyvvizsgálati eljárásokkal történő ellenőrzését mutatja be.

Csoport könyvvizsgálattal kapcsolatos megállapítások

- A kibocsátott komponens könyvvizsgálati instrukcióban nem szerepeltek a komponens könyvvizsgálóra vonatkozó speciális kockázatok, valamint a komponensre vonatkozó lényegesség sem került meghatározásra.
- A komponens könyvvizsgáló által megküldött dokumentumok komponens könyvvizsgálati instrukcióban meghatározott teljeskörűségének a hiánya.
- A könyvvizsgáló dokumentáltan nem kommunikált a vezetéssel a kapcsolt felek közötti viszonyok, ügyletek beszámolási keretelvek szerinti azonosítása, elszámolása, közzététele, a jelentős, illetve a szokásos üzletmeneten kívüli megállapodások engedélyezése és jóváhagyása felett gyakorolt kontrollokról. Továbbá nem került dokumentálásra a kapcsolt felek közötti viszonyokkal és ügyletekkel összefüggő lényeges hibás állítás kockázatának azonosítása sem.

- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott munkalapot a kapcsolt felekről, az azok körében bekövetkezett változásokról, valamint a beszámolási időszakban velük kötött ügyletek típusáról és céljáról.
- A könyvvizsgáló nem azonosította a kapcsolt felek közötti viszonyokkal és ügyletekkel összefüggő lényeges hibás állítás kockázatát, és dokumentáltan nem mérlegelte a véleménye kialakításakor, hogy a kapcsolt felek közötti ügyletek elszámolása és közzététele megfelel-e a beszámolási keretelveknek.
- A csoport könyvvizsgálati terv és a komponens könyvvizsgálatra vonatkozó instrukció nem teljeskörűen került kidolgozásra.

Csalás, JET (Manuális könyvelési tételek) vizsgálatához kapcsolódó megállapítások

- A csalási kockázat lefedésére a könyvvizsgáló nem tervezett és nem hajtott végre kiszámíthatatlansági eljárást.
- A könyvvizsgáló a naplótételek rögzítésének, jóváhagyásának folyamatát nem dokumentálta, az azonosított kontrollokat nem tesztelte.
- A könyvvizsgáló a naplótételek teljességének vizsgálata során azonosított átsorolások elfogadhatóságát és/vagy potenciális hatását a további eljárások tekintetében nem értékelte.
- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott munkapapírt a kapott adatbázisban szereplő adatok pontosságának értékelésével kapcsolatban, ezáltal a könyvvizsgáló nem fedte le az adat kinyerésben, adat integritásban rejlő kockázatot, azaz az adatok pontosságának és teljességének kockázatát.
- A könyvvizsgáló a csalási kockázattal összefüggésben végzett eljárása során a manuálisan könyvelt tételek közül választott mintát, ugyanakkor a kiválasztása nem terjedt ki az év végi zárlati tételekre.

A könyvvizsgálati mintavétellel kapcsolatos megállapítások

- A könyvvizsgáló kockázat alapú mintaválasztást alkalmazott, de nem elemezte az eljárásaival elért lefedettséget, és nem értékelte a nem vizsgált állományban maradt hiba kockázatát.
- A kontroll tesztek esetében kiválasztott mintaszámok meghatározásánál nem minden esetben vették figyelembe a kockázatbecslés során meghatározott kockázat mértékét.
- A tesztelt mintán csak a mappa referencia sorszáma szerepelt, az ügyfél dokumentumokon nem volt könyvvizsgálati munka, a minták felsorolásánál nem tartalmazta a tesztelt konkrét tételek jellemző azonosítóit.

Számviteli becslések, beleértve a valós érték ellenőrzése tárgyában tett megállapításokat

- A könyvvizsgáló nem értékelte a szignifikáns kockázathoz kapcsolódó számviteli becslés egyik lényeges komponensének megfelelőségét, ésszerűségét, a modellre való érzékenységet.
- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta az értékvesztés folyamatának megértését, az azonosított folyamatba épített kontrollok azonosítását és működésének értékelését.
- A könyvvizsgáló nem vizsgálta elegendő módon a vevő követelésekre vonatkozóan képzett értékvesztések összegét, tekintettel arra, hogy a követelések korossága, és a társaság számviteli politikájában rögzített előírások alapján a könyvvizsgálónak további eljárásokat kellett volna végrehajtania.
- Kockázatbecslés során azonosított hiányosságok, mint például nem azonosították a csalás kockázatát, valamint a kontrollok vezetés általi felülírásának kockázatát az egyes könyvvizsgálati állításokkal összefüggésben, vagy nem azonosították teljes körűen a lényeges hibás állítás kockázatát a lényeges számlaegyenlegek szintjén.
- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta a vezetés üzleti tervét, annak vizsgálatát és értékelését, illetve nyilatkozatot sem, a vezetés jövőbeni terveire vonatkozóan.

Bevételek könyvvizsgálatával kapcsolatos megállapítások

- A könyvvizsgáló a bevételek csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatát jelentősnek minősítette, ugyanakkor nem indokolta az állítások szintjén, hogy a bevételek esetében melyik állítást miért tekinti magas kockázatúnak.

- A könyvvizsgáló a bevételek elszámolásban rejlő alapvető csalási kockázat jelenlétét nem értékelte, nem dokumentálta annak elhanyagolhatóságát.

Belső minőségellenőr (EQCR) szerepével kapcsolatos megállapítások

- A könyvvizsgálónak célzott vizsgálatokat szükséges elvégezni minden olyan terület/egyenleg esetében, melyet lényegesnek és kockázatosnak tekintett, mely nem történt meg és ezt sem a könyvvizsgáló, sem pedig a belső minőségellenőr nem kifogásolta.
- A könyvvizsgálati dokumentáció alapján nem megállapítható, hogy az EQCR teljeskörűen elvégezte a standardok által előírt lépéseket, az EQCR által végrehajtott ellenőrzések ténye sem derül ki egyértelműen a munkapapírokból.
- A könyvvizsgáló által levont hibás következtetést a megbízáshoz kapcsolódó belső minőségellenőr nem kifogásolta.

Lényegesség meghatározásával kapcsolatos megállapítások

- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta sem a lényegesség meghatározásához alkalmazott viszonyítási alap, sem az alkalmazott mérték tekintetében a könyvvizsgáló által mérlegelt szempontokat, szakmai megítéléseket, továbbá a könyvvizsgálati dokumentáció alapján nem levezethető, hogy miért a módszertan szerint megengedett legnagyobb mértékű %-ot alkalmazta a lényegesség meghatározására.
- A könyvvizsgáló által meghatározott lényegességi szint jelentősen alacsonyabb az előző könyvvizsgáló által alkalmazott lényegességtől, ennek ténye nem került rögzítésre a könyvvizsgálati dokumentációban, valamint, az sem, hogy miként győződött meg a könyvvizsgáló arról, hogy a nyitó adatok nem tartalmaznak olyan jelentős hibás állításokat, amelyek lényegesen befolyásolják a tárgyidőszaki pénzügyi kimutatásokat, azaz az előző könyvvizsgáló által elvégzett könyvvizsgálati eljárásokat miért tekinti elegendőnek és megfelelőnek.

A könyvvizsgálói jelentéshez kapcsolódó megállapítások

- A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott alátámasztó dokumentumot arra vonatkozóan, hogy a könyvvizsgáló miként végezte el a könyvvizsgálati eljárásait a pénzügyi kimutatások ESEF rendelet szerinti prezentációjának ellenőrzésével kapcsolatban.
- A könyvvizsgáló a könyvvizsgálói jelentésében jelezte, hogy az eljárásainak hatóköre nem terjedt ki arra, hogy a rendelkezésére bocsátott pénzügyi kimutatások minden lényeges szempontból

megfeleltek-e az ESEF-rendelet követelményeinek. A könyvvizsgáló nem tett eleget a Szt. 156. § (5) bekezdés o) pontjában foglalt kötelezettségének, tekintettel arra, hogy a könyvvizsgálói jelentése nem tartalmazta az ESEF-rendeletben foglalt előírásokkal összefüggő véleményét.

4.5. Cégszintű minőségellenőrzések

4.5.1. A cégszintű minőségellenőrzések alakulása

A közfelügyeleti hatóság 2023. évi minőségellenőrzési tervében 6 közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó jogszabály szerinti könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgáló cég szerepelt, melyek a Kkt. által meghatározott kötelező 3 éves ellenőrzési ciklus alapján kerültek kiválasztásra. A közfelügyeleti hatóság a tervben szereplő 6 könyvvizsgáló cég esetében hajtott végre minőségellenőrzési eljárást.

Az ellenőrzések eredményeként a könyvvizsgáló cégek közül 1 esetben „Megfelelt”, 4 esetben „Megfelelt, megjegyzéssel” eredmény, 1 esetben „Nem felelt meg” eredmény született.

Minőségellenőrzés során elért eredmények	2022. év (Kv. cég)		2023. év (Kv. cég)	
Megfelelt	0	0%	1	17%
Megfelelt, megjegyzéssel	4	80%	4	67%
Nem felelt meg	1	20%	1	17%
Összesen	5	100%	6	100%

A 2023. évi minőségellenőrzések során a közfelügyeleti hatóság az NGM rendelet 1. számú mellékletét (Kérdőív a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó, asszisztens nélkül, önállóan dolgozó könyvvizsgálók belső minőségellenőrzési rendszerének ellenőrzéséhez) és 2. számú mellékletét (Kérdőív a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszerének ellenőrzéséhez) alkalmazta. Amennyiben bármelyik fejezet értékelése „Nem felelt meg”, a cégszintű vizsgálat eredménye is „Nem felelt meg”. Amennyiben a „Megfelelt, megjegyzéssel” értékelésű fejezetek száma három, vagy annál több, a cégszintű vizsgálat eredménye „Megfelelt, megjegyzéssel”.

Az 1. számú kérdőív eldöntendő kérdései esetében, amennyiben bármelyikére „nem” a válasz, a cégszintű vizsgálat eredménye nem lehet „Megfelelt”, továbbá, ha hatnál több eldöntendő kérdésre „nem” válasz szerepel, a cégszintű vizsgálat eredménye „Nem felelt meg” eredmény. A(z) I.12., I.13., II.13., II.14., III.10., III.11., IV.6., IV.7., V.16., V.17., VI.8., VI.9. Eldöntendő kérdések bármelyikére adott „nem” választ a kérdőív értékelése során kettő „nem” válasznak kell tekinteni.

A 2. számú kérdőív eldöntendő kérdései esetében, amennyiben bármelyikére „nem” a válasz, a cégszintű vizsgálat eredménye nem lehet „Megfelelt”, továbbá, ha hatnál több eldöntendő kérdésre „nem” válasz szerepel, a cégszintű vizsgálat eredménye „Nem felelt meg” eredmény. A(z) I.23., I.24., II.31., II.32., III.12., III.13., IV.23., IV.24., V.31., V.32., VI.19., VI.20. Eldöntendő kérdések bármelyikére adott „nem” választ a kérdőív értékelése során kettő „nem” válasznak kell tekinteni.

A könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszerének értékelésekor figyelembe veheti a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó könyvvizsgálóval munkaviszonyban, munkaviszony jellegű jogviszonyban álló, nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók által végzett egyes egyedi megbízások minőségellenőrzésének dokumentumait is.

4.5.2. A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzététele

A Kkt. 193. § (6) bekezdése alapján a közfelügyeleti hatóság anonimizált módon elkészítette és közzéteszi a minőségellenőrzési eljárások eredményét és az eljárásokkal összefüggésben alkalmazott szankciókat tartalmazó táblázatot. A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek közzétételét a beszámoló 2. számú melléklete tartalmazza.

4.5.3. A cégszintű minőségellenőrzések során vizsgált területek

A minőségellenőrzés során a könyvvizsgáló cég belső minőségellenőrzési rendszerének, valamint a könyvvizsgáló cég nevében aláíró könyvvizsgáló(k) könyvvizsgálati ügyfélköréből kiválasztott megbízásokkal összefüggésben a következő területek kerülnek vizsgálatra:

Az ellenőrzések során használt kérdőív fejezetei témaköröket tartalmaznak. A témakörökön belül eldöntendő kérdések, alkérdések és kiegészítő kérdések szerepelnek. Az egyes témakörökhöz tartozó alkérdésekre adott válaszok határozzák meg a témakör eredményét. A témakörök eredménye határozza meg a fejezet eredményét.

1. A vezetés minőségért való felelőssége a könyvvizsgáló cégen belül
2. Releváns etikai követelmények, függetlenség
3. Ügyfélkapcsolatok és konkrét megbízások elfogadása és megtartása
4. Emberi erőforrások
5. A megbízás végrehajtása (konzultáció, megbízáshoz kapcsolódó minőségellenőrzés, eltérő vélemények, dokumentáció)
6. Figyelemmel kísérés

4.5.4. A cégszintű minőségellenőrzések során tapasztalt hiányosságok

A minőségellenőrzések végrehajtásának alapjaként a könyvvizsgáló cégek minőségbiztosítási rendszere szolgál.

A minőségellenőrzésre vonatkozó nemzetközi könyvvizsgálati standardok, valamint a magyar nemzeti könyvvizsgálati standard értelmében a könyvvizsgáló cégeknek létre kell hozniuk a megfelelő minőségbiztosítási rendszert, mely a könyvvizsgálati megbízások magas színvonalú végrehajtását biztosítja.

A minőségbiztosítási rendszer magában foglalja a cég szervezeti felépítését, valamint a hatályos belső szabályzatokat és gyakorlati eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy:

- a könyvvizsgáló cég és alkalmazottai megfeleljenek a könyvvizsgálati standardoknak és az egyéb jogi és szabályozási követelményeknek, és
- a könyvvizsgáló cég vagy a könyvvizsgálók által kiadott jelentések megfelelően tükrözzék a megbízás körülményeit.

A közfelügyeleti hatóság szempontjából a minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos megállapítások olyan eltérések a minőségellenőrzési, az etikai és függetlenségi követelményektől, amelyek az eltérés jelentőségének vagy szisztematikus jellegének köszönhetően befolyásolhatták a végrehajtott könyvvizsgálat minőségét.

A cégszintű 2023. évi közfelügyeleti minőségellenőrzések során leggyakrabban előforduló megállapítások az alábbi területekkel kapcsolatban merültek fel

Archiválással kapcsolatos megállapítások

- A könyvvizsgáló cég nem tett eleget az elektronikus archiválási kötelezettségének a nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók tekintetében;

- Az archivált könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott minden kulcsdokumentumot az egyes egyedi megbízásokhoz kapcsolódóan.

Felügyeleti ellenőrzés

- Az előző közfelügyeleti minőségellenőrzés (egyedi, illetve céges) során tett megállapítások, javaslatok tekintetében a könyvvizsgáló cég nem készített 12 hónapon belül akció tervet az abban megfogalmazott megállapítások kijavítására.
- A könyvvizsgáló cég az előző közfelügyeleti minőségellenőrzés elektronikus archiválással kapcsolatos megállapítására készített akciótervet, azonban nem történt meg teljeskörűen a feltárt hibát helyreigazító intézkedés. A könyvvizsgálati dokumentáció részeként bemutatásra került papír alapú dokumentum is, mely digitalizálása elmaradt, így a véglegesített, és archivált elektronikus könyvvizsgálati dokumentáció azt nem tartalmazta.

Figyelemmel kísérés

- A könyvvizsgáló cég minőségellenőrzési szabályzata nem rendelkezett arról, hogy a figyelemmel kísérést olyan személynek kell végeznie, aki nem vett részt a megbízás végrehajtásában.
- A könyvvizsgáló cég minőségellenőrzési szabályzata nem tartalmazta azt a kitételeket, hogy amennyiben a kis létszámú könyvvizsgáló cég nem tudja megoldani a figyelemmel kíséresi eljárásokat saját erőforrással, úgy megfelelően képzett külső személyt vagy másik céget alkalmazhat a megbízások ellenőrzéséhez és a figyelemmel kísérés egyéb eljárásaihoz.
- A figyelemmel kíséresi eljárás folyamatát a könyvvizsgáló cég belső szabályzata tartalmazta, azonban annak a gyakorlati megvalósulásáról nem állt rendelkezésre dokumentáció.

Auditbizottság részére címzett kiegészítő jelentés

- A könyvvizsgáló cég az auditbizottságnak címzett kiegészítő jelentés(ek)e)t nem, vagy nem határidőben küldte meg a közfelügyeleti hatóság részére.
- Az auditbizottságnak címzett kiegészítő jelentés tartalmilag nem a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően részletezett.
- Az audit bizottsági jelentésben szereplő könyvvizsgálati eljárások nem állnak összhangban az egyedi megbízások során ellenőrzésre került könyvvizsgálati dokumentációban található végrehajtott könyvvizsgálati eljárásokkal.

Az átláthatósági jelentéssel kapcsolatos megállapítások

- A közfelügyeleti hatóság részére történő közzétételi kötelezettség elmulasztása (átláthatósági jelentés megküldése, átláthatósági jelentés módosításáról tájékoztatás elmulasztása).
- Az átláthatósági jelentés nem tartalmazta mindazon kötelező elemeket, melyeket a rendelet előír (mint például a rotációval kapcsolatos eljárások bemutatása, a legutóbbi kamarai és közfelügyeleti minőségellenőrzések bemutatása).

Díjbevételekkel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség

- A közfelügyeleti hatóság részére történő közzétételi kötelezettség elmulasztása.
- A díjbevételekről szóló tájékoztatás nem az előírás szerinti részletezésben történt.

Belső minőségellenőr (EQCR)

- A belső minőségellenőr (EQCR) által elvégzett eljárások dokumentáltságának hiánya.

5. Jogorvoslati eljárások

5.1. Másodfokú hatósági eljárások

A Kkt. 172/A. §-a értelmében a kamarai minőségellenőrzési eljárás során hozott elsőfokú döntés ellen a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a közfelügyeleti hatóságnál fellebbezhet.

Az Ákr. 114. § (1) bekezdése alapján az ügyfél a véglegessé vált döntéssel szemben jogorvoslattal élhet, melyre a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 39. § (1) bekezdése alapján a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül van lehetőség.

A fentiek alapján a közfelügyeleti hatósághoz 2023. évben beérkezett és a 2022. évi kamarai minőségellenőrzési terv alapján lefolytatott kamarai határozatok ellen benyújtott fellebbezések az alábbiak szerint alakultak:

Másodfokú hatósági eljárás eredménye	Egyedi vizsgálat	MER vizsgálat	Összesen
Helybenhagyás*	8	2	10
Megváltoztatás, megsemmisítés	0	0	0
Eljárás megszüntetése	2	0	2
Saját határhörben történő módosítás a Minőségellenőrzési bizottság által	1	0	1
Összesen	11	2	13

* azon helybenhagyó határozatok is ezen a soron kerültek bemutatásra, melyek esetében a közfelügyeleti hatóság megváltoztatta a kamarai határozatot határidő túllépése miatt (10.000 Ft visszafizetés), ugyanakkor azokat tartalmilag helybenhagyta

A 2022. évi kamarai minőségellenőrzések vonatkozásában másodfokon eljáró közfelügyeleti hatóság döntésével szemben három fő kamarai tag könyvvizsgáló felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A bíróság két keresetet elutasított, a harmadik esetében az ítélet 2024. májusában várható.

5.2. Peres eljárások

A közfelügyeleti hatóság által lefolytatott Kkt. 173/B. §-a szerinti minőségellenőrzési eljárások során született határozat vonatkozásában az ellenőrzött közigazgatási pert indíthat. A határozat felülvizsgálata annak közlésétől számított 30 napon belül a közigazgatási cselekmény hatályon kívül helyezésére, megsemmisítésére, vagy megváltoztatására hivatkozással kérhető

az ügyfél lakóhelye, tartózkodási helye, székhelye szerinti törvényszéktől a határozatot hozó könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat ellátó hatóság elleni kereset indításával, amelyhez a keresetlevelet a közigazgatási határozatot hozó szervnél kell benyújtani.

A 2022. évi minőségellenőrzési terv alapján lefolytatott közfelügyeleti minőségellenőrzési eljárások kapcsán 2023. évben két esetben került sor közigazgatási per megindítására, mely során az egyik esetben a könyvvizsgáló ítélethirdetés előtt visszalépett a pertől, a másik esetben a bíróság a könyvvizsgáló keresetét elutasította, aki jogorvoslati határidőn belül a 2024. évben a Kúriához fellebbezett.

Továbbá, a 2023. évben került sor egy a korábbi években indított közigazgatási per lezárására is.

6. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők érdekét veszélyeztető helyzet észlelése

A közfelügyeleti hatóság a 2023. év folyamán 5 esetben kezdeményezett eljárást a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói szolgáltatást igénybe vevők érdekét veszélyeztető helyzet észlelése miatt a Kkt. 195. § (1) bekezdése alapján.

Az 5 esetből 3 esetben természetes személyekkel szemben folytatott le eljárást a közfelügyeleti hatóság:

- 1 esetben a hatósági eljárással érintett független könyvvizsgálói jelentések¹ visszavonására került sor,
- 1 esetben a hatósági eljárással érintett független könyvvizsgálói jelentések² visszavonása mellett az eljárás alá vont kamarai tag könyvvizsgálót 2 évre eltiltotta a közfelügyeleti hatóság a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodókra vonatkozóan jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától,
- 1 esetben a hatósági eljárással érintett független könyvvizsgálói jelentések³ visszavonása mellett az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére is figyelmeztette a közfelügyeleti hatóság az eljárás alá vont természetes személyt.

Az 5 esetből 2 esetben könyvvizsgáló cégekkel szemben járt el a közfelügyeleti hatóság, és mind a 2 esetben az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére való figyelmeztetéssel zárult az eljárás.

---

¹ 5 darab, nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó vonatkozásában kibocsátott független könyvvizsgálói jelentés

² 4 darab, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó, és 2 darab, nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó vonatkozásában kibocsátott független könyvvizsgálói jelentés

³ 2 darab, nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó vonatkozásában kibocsátott független könyvvizsgálói jelentés

7. A közfelügyeleti rendszer részelemeinek vizsgálata és értékelése

7.1. A Kamara által lefolytatott minőségellenőrzések kapcsán tett megállapítások

A Kkt. 189. § (1) bekezdés c) pontja alapján a közfelügyeleti hatóság saját feladatkörében eljárva, vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer részelemeit, így különösen a minőségbiztosítási rendszer működését.

A közfelügyeleti hatóság a minőségbiztosítási rendszer működésének ellenőrzése során elvégezte a Kamara 2022. évben lefolytatott összes „megfelelt, megjegyzéssel”, illetve „nem felelt meg” eredménnyel zárult, valamint további - véletlenszerűen kiválasztott - „megfelelt” eredménnyel zárult minőségellenőrzési eljárásainak felülvizsgálatát. A vizsgálat során a közfelügyeleti hatóság 2022. évre vonatkozóan 116 kamarai tag könyvvizsgáló és 35 könyvvizsgáló cég minőségellenőrzését és 11 PMT vizsgálatot (4 felhívás és 7 megszüntetés) érintő iratanyagát tekintette át, melynek összetétele a következő volt:

	2021. év		2022. év	
Eredmény megnevezése:	Kamarai tag könyvvizsgáló (fő)	Könyvvizsgáló cég (db)	Kamarai tag könyvvizsgáló (fő)	Könyvvizsgáló cég (db)
Megfelelt	70	21	53	22
Megfelelt, megjegyzéssel	15	10	8	7
Nem felelt meg	13	4	55	6
Összesen	98	35	116	35

A vizsgálat célja annak áttekintése volt, hogy a Kamara minőségellenőrzése megfelel-e a 46/2006/EK irányelv által támasztott minőségbiztosítási követelményeknek, valamint, hogy a Kamara Minőségellenőrzési Bizottsága megfelelően látja-e el a Kkt. 152. §-ában előírt feladatokat.

A közfelügyeleti hatóság vizsgálata során áttekintette a határozatokat, a zárójelentéseket és az ellenőrök által kitöltött kérdőíveket, melyek alapján a korábbi évekhez hasonlóan megállapításokat és javaslatokat fogalmazott meg.

A közfelügyeleti hatóság a kamarai minőségellenőrzési eljárások áttekintését követően tett megállapításokkal és javaslatokkal összefüggésben kérte a Kamara vezetését, hogy tegye meg a szükséges lépéseket.

A Kamara akció tervet készített a közfelügyeleti hatóság javaslataira vonatkozóan, melynek alapján módosításra/kiegészítésre került a kamarai oktatás, illetve a javaslatok beépítésre kerülnek/kerültek a 2023. évi és azt követő minőségellenőrzési eljárásokba. A Kamara által foganatosított változtatások hatásait, megfelelőségét a közfelügyeleti hatóság a 2023. évi kamarai minőségellenőrzési dokumentumok alapján fogja majd vizsgálni.

7.2. A Kamara fegyelmi eljárásai kapcsán tett megállapítások

A Kkt. 189. § (1) bekezdésének d) pontja értelmében a közfelügyeleti hatóság - feladatkörében eljárva - vizsgálja és értékeli a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer részelemeit, így különösen a fegyelmi eljárásokat.

A közfelügyeleti hatóság áttekintette a Kamara 2022. év során lefolytatott fegyelmi eljárások kapcsán hozott határozatait, illetve az azokhoz kapcsolódó iratanyagot. Az így áttekintett 51 fegyelmi eljárás során az alábbi intézkedések alkalmazására került sor:

Ssz.	Az alkalmazott intézkedés megnevezése	Fegyelmi határozatok száma (db)
1	nincs szankció, vagy enyhe szankció (eljárás megszüntetése, figyelmeztetés alkalmazása mellett megszüntetés, írásbeli megrovás, mentesítési kérelem, kijavítás, részletfizetési kérelem helyben hagyása)	34
2	pénzbírság	15
3	a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység szüneteltetésének 36 hónap időtartamra	1
4	kamarából történő kizárás	1
Összesen:		51

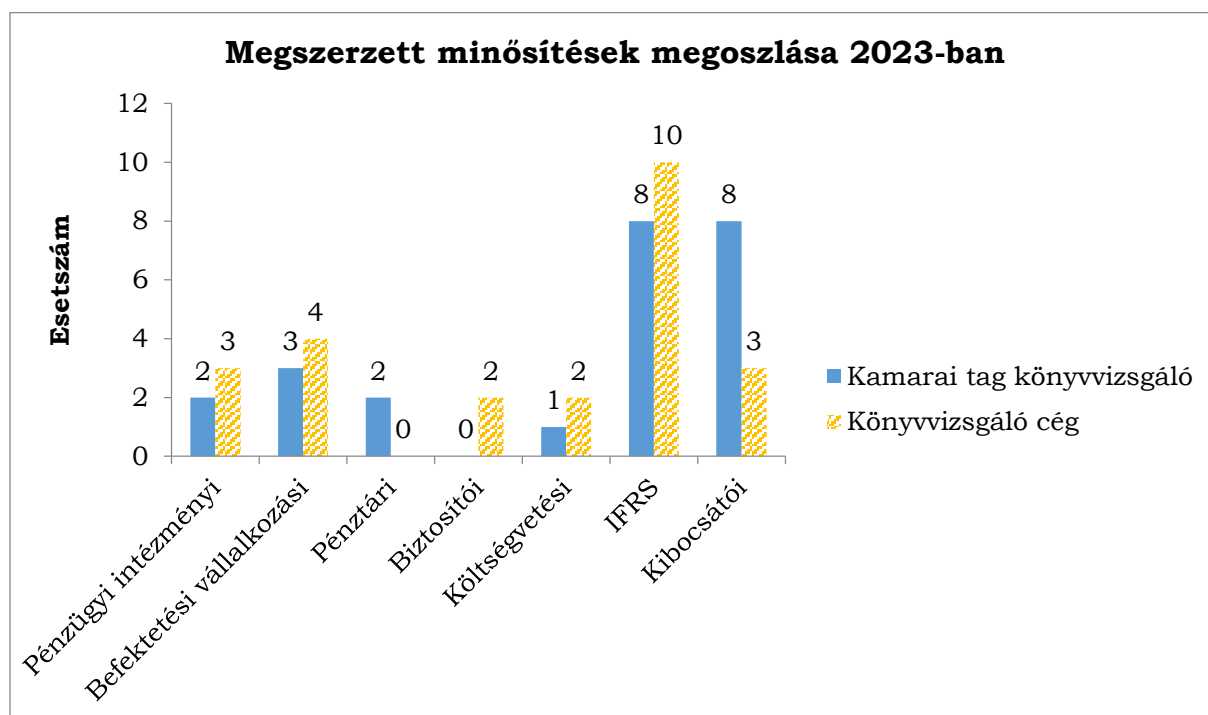
A Kamara által a 2022. évben lefolytatott fegyelmi eljárások során hozott határozatok áttekintésével, vizsgálatával és értékelésével kapcsolatban a közfelügyeleti hatóság a megállapításait, javaslatait megküldte a Kamara elnöksége részére. A Kamara a fegyelmi eljárások ellenőrzésével kapcsolatos észrevételeit megküldte a közfelügyeleti hatóság részére.

A közfelügyeleti hatóság a 2022. évben lefolytatott kamarai fegyelmi eljárásokkal kapcsolatos vizsgálata, illetve áttekintése kapcsán további intézkedéseket nem fogalmazott meg.

8. Könyvvizsgálói minősítések, igazolások, engedélyek

8.1 Minősítés megszerzésére irányuló eljárások

A közfelügyeleti hatóság 54 minősítés megszerzésére irányuló kérelem esetében hozott döntést 2023-ban, melyek közül 2 esetben a kérelem elutasításáról, 4 esetben az eljárás megszüntetéséről, és 48 esetben pedig a kérelmezett minősítés megadásáról döntött. A megszerzett minősítések kamarai tag könyvvizsgálók, és könyvvizsgáló cégek közötti megoszlását a következő diagram mutatja:

A pénzügyi intézményi, befektetési vállalkozási, pénztári, biztosítói, IFRS és kibocsátói minősítés megszerzése iránti eljárások lefolytatására az érintett állami szerv, a Magyar Nemzeti Bank egyetértésével került sor.

8.2. Minősítés visszavonására irányuló eljárások

A közfelügyeleti hatóság 2023-ban 14 minősítés visszavonására irányuló kérelem tekintetében döntött a minősítések visszavonásáról, és minden esetben költségvetési minősítés visszavonását kérelmezték. 12 kérelem kamarai tag könyvvizsgálótól érkezett, 2 esetben könyvvizsgáló cég nyújtotta be a kérelmet.

A minősítések megadása és visszavonása tekintetében mind a Magyar Nemzeti Bankkal, mind a Kamarával hatékony az együttműködés.

8.3. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolás és engedély megszerzésére, valamint igazolás és engedély visszavonására irányuló eljárások

A Kkt. rendelkezései alapján a természetes személyek, gazdálkodó szervezetek, harmadik országbeli könyvvizsgálók, valamint harmadik országbeli könyvvizsgáló cégek könyvvizsgálói tevékenységének végezéséhez a közfelügyeleti hatóság igazolása, engedélye szükséges.

A közfelügyeleti hatóság természetes személyek kérelmére igazolást, gazdálkodó szervezetek, harmadik országbeli könyvvizsgálók, harmadik országbeli könyvvizsgáló cégek kérelmére engedélyt ad ki a könyvvizsgálói tevékenység folytatásához.

A közfelügyeleti hatóság 29 könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolás iránti kérelem vonatkozásában folytatott le eljárást 2023-ban, és mind a 29 esetben az igazolás megadásáról döntött.

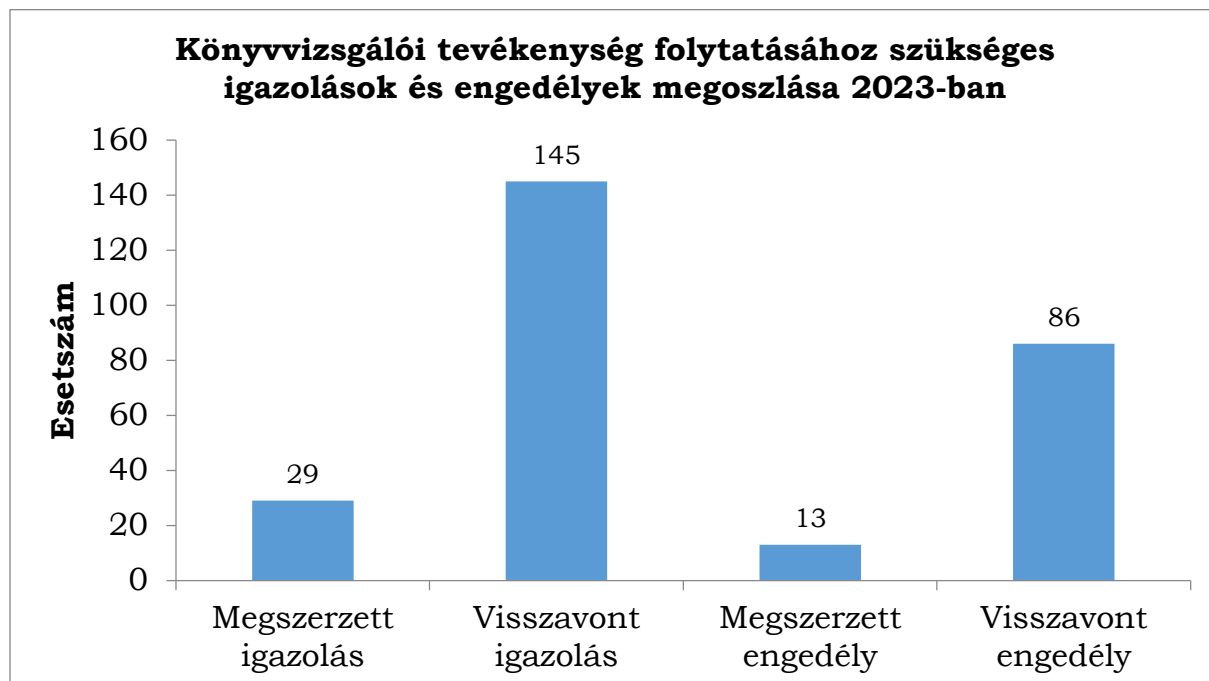
Gazdálkodó szervezetek tekintetében a közfelügyeleti hatóság 13 könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges engedély megadása iránti kérelem esetében hozott döntést 2023-ban, és mind a 13 esetben az engedély megadásáról határozott.

Harmadik országbeli könyvvizsgálótól, valamint harmadik országbeli könyvvizsgáló cégtől nem érkezett kérelem könyvvizsgálói tevékenység folytatása tárgyában.

A közfelügyeleti hatóság 2023-ban 145 könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolás és 86 könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges engedély visszavonásáról rendelkezett.

A kamarai tag könyvvizsgálók esetén a könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges igazolások visszavonására 143 esetben a kamarai tagsági jogviszony megszűnését követően, 2 esetben a Kkt. 9/L. § (2) bekezdése alapján a Kkt. 9/G. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek nem teljesülése miatt, hivatalból került sor. A könyvvizsgáló cégek esetén a könyvvizsgálói tevékenység folytatásához szükséges engedélyek visszavonására 73 esetben a kamarai nyilvántartásból való törlést követően, 6 esetben a könyvvizsgáló cég megszűnése miatt, 3 esetben pedig a Kkt. 35. §-

ában foglalt feltételek nem teljesülése miatt, hivatalból került sor. További 4 esetben a könyvvizsgáló cég kérelme alapján történt a visszavonás.

8.4. Bank jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges igazolás megszerzésére irányuló eljárások

A Kkt. 2018. január 1-től hatályos rendelkezései alapján a kamarai tag könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek hitelintézetnél pénzügyi intézményi minősítés birtokában is csak akkor végezhetnek jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet, ha rendelkeznek a közfelügyeleti hatóság által kiállított igazolással.

A közfelügyeleti hatóság 12 db banki könyvvizsgálathoz szükséges igazolás megadása iránti kérelemmel kapcsolatban folytatott le eljárást. A 12 kérelemből 9 kérelem érkezett kamarai tag könyvvizsgálóktól, melyek közül 1 esetben a kérelem elutasításáról, 8 esetben pedig az igazolás megadásáról döntött a közfelügyeleti hatóság. További 3 kérelem érkezett könyvvizsgáló cégektől, melyek vonatkozásában a közfelügyeleti hatóság minden esetben megadta a banki könyvvizsgálathoz szükséges igazolást.

A bank könyvvizsgálatához szükséges igazolás a Kkt. 50. § (2d) bekezdése alapján a kiállításának naptári évét követő év utolsó napjáig jogosít banknál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására.

9. A Kkt. és az EU rendelet által előírt tájékoztatási kötelezettségek teljesítésének vizsgálata

9.1. Adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata

A Kkt. 67/A. § (4) bekezdése alapján a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet ellátó kamarai tag könyvvizsgáló - vagy a könyvvizsgáló cég - évente december 31-ig tájékoztatja a közfelügyeleti hatóságot a december 31-én hatályban lévő, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóval kötött jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozó megbízásairól. A közfelügyeleti hatóság a beérkezett tájékoztatások alapján elkészíti, vezeti és aktualizálja mind a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodókat, mind a jogszabály szerinti könyvvizsgálatukat ellátó könyvvizsgálókról és könyvvizsgáló cégekről készített adatbázist.

Mulasztás, vagy hiányosság esetén a közfelügyeleti hatóság felveszi a kapcsolatot az érintett könyvvizsgálóval vagy könyvvizsgáló céggel. A 2023. évben minden releváns adat és tájékoztatás maradéktalanul beérkezett a közfelügyeleti hatósághoz.

9.2. Átláthatósági jelentések vizsgálata

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatát ellátó, jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek éves átláthatósági jelentéskészítési kötelezettségével kapcsolatos szabályokat az EU rendelet 13. cikke szabályozza.

Az átláthatósági jelentést legkésőbb négy hónappal az egyes pénzügyi évek végét követően közzé kell tennie a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég honlapján, illetve a közzétételről tájékoztatni kell az illetékes hatóságokat.

Az átláthatósági jelentésnek a közzététel dátumától számítva legalább öt évig elérhetőnek kell maradnia.

Az EU rendelet lehetőséget biztosít a közzétett éves átláthatósági jelentés aktualizálására. Ez esetben jelezni kell, hogy ez a jelentés aktualizált változata, mindamellett az eredeti változatnak továbbra is elérhetőnek kell lennie a honlapon, illetve az aktualizált változat közzétételének tényét jelezni kell a közfelügyeleti hatóságnak.

Az átláthatósági jelentést a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálónak vagy a könyvvizsgáló cégnek továbbra is alá kell írnia.

Az EU rendelet előírásainak megfelelően, az átláthatósági jelentésnek tartalmaznia kell a könyvvizsgáló hálózati tagságával kapcsolatos információkat, az árbevételével kapcsolatos pénzügyi információkat, illetve az alkalmazott rotációs politikának az ismertetését.

Amennyiben a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég alkalmazásában áll, a fenti kötelezettségek a könyvvizsgáló céget terhelik.

Mindezek alapján a 2023. évre vonatkozó szabályoknak megfelelően a közfelügyeleti hatóság feladatkörében eljárva 13 könyvvizsgáló céggel kapcsolatban ellenőrizte az átláthatósági jelentések közzétételi kötelezettségének teljesítését, valamint azok EU rendelet 13. cikke szerinti előírások tartalmi megfelelőségét.

A 2023-as év tekintetében néhány könyvvizsgáló cég elmulasztotta megtenni a közfelügyelet részére történő tájékoztatást, illetve egy-egy esetben volt tapasztalható, hogy a könyvvizsgáló cég honlapja nem tartalmazta a korábbi időszakra vonatkozó átláthatósági jelentést vagy annak – a közfelügyeleti minőségellenőrzés során tett megállapítások alapján elkészített - módosítását.

Egy-két könyvvizsgáló cég esetben előfordult tartalmi hiányosság, mely főként a rotációs politika részletezésével volt kapcsolatos.

9.3. Auditbizottsági jelentések vizsgálata

Az EU rendelet 11. cikk (5) bekezdése, valamint a Kkt. 67/A. § (3) bekezdése alapján a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet ellátó kamarai tag könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek a Rendelet 11. cikke szerinti, audit bizottsághoz címzett kiegészítő jelentést meg kell küldenie a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó részére kibocsátott könyvvizsgálói jelentés dátumát követő 60 napon belül a közfelügyeleti hatóság elektronikus elérhetőségére.

A közfelügyeleti hatóság a 2023. év során számos alkalommal jelezte a könyvvizsgálók és a könyvvizsgáló cégek felé az auditbizottsági jelentések megküldésének elmulasztását, illetve több esetben állapított meg tartalmi hiányosságot is (főként a vezetőséggel folytatott kommunikáció dátumával és terjedelmével, a könyvvizsgálat időzítésével kapcsolatban).

9.4. A díjbevételekkel kapcsolatos tájékoztatás vizsgálata

Az EU rendelet 14. cikke, valamint a Kkt. 67/A. § (5) bekezdése alapján a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet ellátó kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a Rendelet 14. cikk szerinti tájékoztatást az üzleti évét követő négy hónapon belül megküldi a közfelügyeleti hatóság számára.

A 2023. évben a díjbevételekkel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztását illetően, néhány esetben vált szükségessé a könyvvizsgáló cég értesítése a hiányosság pótlásával összefüggésben.

10. Kapcsolattartás a könyvvizsgálókkal

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó könyvvizsgálókkal történő közvetlen kommunikáció szempontjából meghatározó jelentőségű a Kamara Minőségellenőrzési Bizottságának éves továbbképzésén, a Kamara országos konferenciáján, valamint a Kamara elnökségi ülésein való közfelügyeleti hatósági részvétel. Az előző évekhez hasonlóan ismét lehetőség nyílt arra, hogy a közfelügyeleti hatóság a minőségellenőrzési továbbképzési konferencián, valamint a Kamara országos szakmai konferenciáján ismertesse a közfelügyeleti minőségellenőrzések tapasztalatait, és felhívja a figyelmet a szabályozásban bekövetkezett változásokra.

A közfelügyeleti hatóság képviselői számos publikációt jelentettek meg a SZAKma című újságban a közfelügyeleti munkát érintő kérdésekkel kapcsolatosan.

11. Nemzetközi kapcsolatok bemutatása

A közfelügyeleti hatóság két nemzetközi szervezet ülésein vesz részt rendszeresen:

- a Független Könyvvizsgálati Szabályozók Nemzetközi Fóruma (IFIAR) és
- az Európai Könyvvizsgálat-felügyeleti Szervek Bizottsága (CEAOB) ülésein.

A 2023-es évben több alkalommal került sor a nemzetközi szervezetek ülésein történő személyes részvételre, mindamellett néhány alkalommal online módon kivitelezett megbeszélést is tartottak.

A közfelügyeleti hatóság számára a kötelező tagságot az Európai Könyvvizsgálat-felügyeleti Szervek Bizottságában az 537/2014/ EU Rendelet írja elő.

A CEAOB évente 3 plenáris és számos alcsoporthi ülést, munkacsoporti megbeszélést és workshopot tart tagjai részére. A közfelügyeleti hatóság a CEAOB Inspekciós alcsoporthjának, valamint a banki könyvvizsgálati megbízások minőségellenőrzésével foglalkozó munkacsoportjának tagja.

A CEAOB elősegíti az 537/2014/EU Rendelet és a 2006/43/EK irányelv végrehajtásához szükséges információk, szaktudás és legjobb gyakorlatok megismerését és cseréjét. A CEAOB keretein belül 2022-ben felmérés készült a jó hírnév meghatározása és annak vizsgálata, értékelése témájában, ismételten sor került továbbá a megelőző naptári évre vonatkozó szankciókra és adminisztratív intézkedésekre vonatkozó statisztikákról szóló felmérésre, összhangban a 2006/43/EK irányelv 30f. cikkének (1) bekezdésével. A közfelügyeleti hatóság egyúttal elkészítette az 537/2014/EU Rendelet 27. cikkének (2) bekezdése szerinti jelentését, mely a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek részére nyújtott, jogszabályban előírt könyvvizsgálati szolgáltatások piacán bekövetkezett fejleményekről ad háromévenként tájékoztatást.

A CEAOB kérelemre szakértői tanácsot ad az EU Bizottságnak és az illetékes hatóságoknak az EU rendelet és az irányelv végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben. Továbbá közreműködik a nemzetközi könyvvizsgálati standardok technikai vizsgálatában - ideértve azok kidolgozásának folyamatait is - az uniós szinten történő elfogadásuk céljából. Közreműködik a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálói vagy könyvvizsgáló cégei, illetve ezek hálózatai

felett gyakorolt felügyelettel kapcsolatos együttműködési mechanizmusok javításában.

A CEAOB létrehozott egy inspekciós adatbázist, melyben rögzítik az ellenőrök a minőségellenőrzések során feltárt hiányosságokat. A közfelügyeleti hatóság is csatlakozott a CEAOB tagjai által közösen működtetett inspekciós adatbázishoz, melyben 27 európai ország közfelügyeleti szervezete nyújt információt a helyi közfelügyeleti minőségellenőrzések során tapasztalt hiányosságokról.

A Független Könyvvizsgálati Szabályozók Nemzetközi Fóruma (IFIAR) az öt kontinens országai által létrehozott közfelügyeleti testületek nemzetközi fóruma, amelynek célja a tagszervezetek közötti együttműködés elősegítése, valamint a könyvvizsgálat színvonalának növelése. Az IFIAR 2017-ben átalakult és önálló jogalanyisággal rendelkező szervezet lett annak érdekében, hogy szervezettebben és hatékonyabban tudjon részt venni a könyvvizsgálat szabályozás fejlesztésében. Az IFIAR célja, hogy a tagállamok megoszthassák tapasztalataikat a feltárt könyvvizsgálati hiányosságokról és akár globálisan kezelhessenek egy-egy felmerülő problémát.

Az IFIAR évente egy plenáris ülést tart, valamint minőségellenőrzési és szankcionálási továbbképzést is szervez az ellenőrök részére. Ezeken az üléseken a közfelügyeleti hatóság munkatársai aktívan részt vesznek, és alkalmazzák a gyakorlatban az ott elsajátított tapasztalatokat.

A közfelügyeleti hatóság egyúttal képviseltette magát az amerikai könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság (PCAOB) éves szakmai konferenciáján is. A konferencián részletesen bemutatásra és megvitatásra kerültek a PCAOB megelőző éves minőségellenőrzésinek, és egyéb vizsgálatainak eredményei, tapasztalatai, melyek szintén hozzájárulnak a hazai közfelügyeleti tevékenység továbbfejlesztéséhez.

A könyvvizsgálat – a számvittel együtt – olyan terület, amely jellemzően nem hazai, hanem nemzetközi szinten szabályozott. A könyvvizsgálat alapját az IFAC által elfogadott nemzetközi könyvvizsgálati standardok (ISA) adják, amelyek betartása a minőségellenőrzés tárgya.

A közfelügyeleti hatóság munkatársainak mind a nemzetközi könyvvizsgálói standardokat, mind az uniós előírásokat naprakészen kell ismerniük ahhoz, hogy azok betartását ellenőrizhessék. Ezt a tudást részben a fenti szervezetek munkájában való részvétellel tudják megszerezni. Az egyes országok közfelügyeleti hatóságainak munkatársaival kialakított szoros munkakapcsolat pedig közvetlenül is segíti a közfelügyeleti hatóság munkáját,

hiszen a külföldi szabályozás és gyakorlat ismerete megfelelő kiindulópontot jelenthet a saját tevékenysége során.

1. számú melléklet

A kamarai tag könyvvizsgálók minőségellenőrzési eredményeinek és a hozott intézkedéseknek a közzététele

Ssz.*	Minőségellenőrzés során elért eredmény**	A határozat-hozatal során alkalmazott intézkedés
1.	Megfelelt	Nincs intézkedés
2.	Megfelelt	Nincs intézkedés
3.	Megfelelt, megjegyzéssel	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére; 1,5 millió forint pénzbírság
4.	Nem felelt meg	3 millió forint pénzbírság
5.	Megfelelt	Nincs intézkedés
6.	Megfelelt	Nincs intézkedés
7.	Nem felelt meg	3 millió forint pénzbírság
8.	Nem felelt meg	2 millió forint pénzbírság
9.	Megfelelt, megjegyzéssel	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére
10.	Megfelelt, megjegyzéssel	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére
11.	Megfelelt, megjegyzéssel	0,5 millió forint pénzbírság
12.	Megfelelt	Nincs intézkedés
13.	Nem felelt meg	2,5 millió forint pénzbírság
14.	Megfelelt	Nincs intézkedés
15.	Megfelelt, megjegyzéssel	1 millió forint pénzbírság
16.	Nem felelt meg	Könyvvizsgálói jelentés visszavonása; 3 millió forint pénzbírság
17.	Megfelelt	Nincs intézkedés
18.	Megfelelt	Nincs intézkedés
19.	Nem felelt meg	2 millió forint pénzbírság

* A felsorolás sorrendje nem követi a közfelügyeleti hatóság által 2023. évre közzétett minőségellenőrzési tervben szereplő sorrendet.

2. számú melléklet

A cégszintű minőségellenőrzések eredményeinek és a hozott intézkedéseknek a közzététele

Ssz. *	Minősítés	Szankció
1	Megfelelt, megjegyzéssel	Figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére
2	Megfelelt, megjegyzéssel	1 millió forint pénzbírság
3	Nem felelt meg	Könyvvizsgálói jelentés visszavonása; 2,5 millió forint pénzbírság
4	Megfelelt, megjegyzéssel	1 millió forint pénzbírság
5	Megfelelt	Nincs intézkedés
6	Megfelelt, megjegyzéssel	1 millió forint pénzbírság

* A felsorolás sorrendje nem követi a közfelügyeleti hatóság által 2023. évre közzétett minőségellenőrzési tervben szereplő sorrendet.